

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นรัตนตรัย

พระพุทธคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระธรรม พระธรรมคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม

สัจธรรม สัจธรรมอันนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม นั่นคือสัจธรรมที่แท้จริงในพระพุทธศาสนา

ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ เป็นวิทยาศาสตร์ อธิบายได้ในทางการศึกษาทางวิชาการ

ประเพณีวัฒนธรรมทางภาคเหนือเรามีคำโพธิ์ เป็นประเพณีที่ดีงาม แล้วเป็นประเพณีที่ทำบุญกุศล มันจับต้องได้ มันเป็นวัฒนธรรมประเพณี นั่นประเพณีคำโพธิ์ฯ ใจ คำโพธิ์เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์นั้น แต่ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นิ่งอยู่โคนต้นโพธิ์นั้นเกิดอัสวักขยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

วงกรรมฐานๆ ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนใจ พุทธะ คำโพธิ์ คำโพธิ์โดยการระลึกถึงพุทโธๆ ถ้ามันคำโพธิ์ขึ้นมาในหัวใจของตน ต้นโพธิ์นั้นมันจะแข็งแรงขึ้นมา ถ้าจิตใจเข้มแข็ง จิตใจแข็งแรงขึ้นมา มันจะมีอะไรเข้ามาบ้างที่จะมาแพร่พรายในหัวใจของตน

อันนี้มันอ่อนแอ ปากเปี้ยกปากแฉะกับธรรมะ แต่ก็ประเพณีวัฒนธรรมไง กระแส ตื่นตะลึงพริ้งเพริด ใ้โฮ! มันดูแล้วอสังการ หัวใจแห้งผาก

ถ้าหัวใจของเรา เราดูสิ่งใดแล้ว ถ้ามันเป็นประเพณีวัฒนธรรม เราชื่นชมมัน มันประเพณีของชาวพุทธเรา เป็นบุญ เป็นกุศล เป็นวัฒนธรรมประเพณี เป็นระดับของท่าน ท่านศีล ภาวนา

ท่าน ศีล ภาวนา

ท่านเราก็ทำ ถ้าเราไม่ทำท่านนะ หัวใจของเรามันจะไม่เข้มแข็งขึ้นมาอย่างนี้ ถ้าหัวใจเราเข้มแข็งขึ้นมาอย่างนี้ เราเผชิญสิ่งใดที่มันพัดเข้ามาในชีวิตของเรา เราเข้าใจได้

หน้าหนาว เราก็มีเครื่องกันหนาว หน้าร้อน เราก็หาในที่ปลอดโปร่งของเรา หน้าฝนมันเฉอะแฉะ เราก็หลบหลีกของเรา ทำอะไรที่เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าจิตใจเราเข้มแข็ง

ถ้าจิตใจมันอ่อนแอเนะ หน้าหนาวก็ทุกข์ หน้าร้อนก็ทุกข์ หน้าฝนก็ทุกข์ ไม่พอใจอะไรสักอย่างหนึ่งเลย ไม่มีอะไรที่พอใจทั้งนั้น มันทุกข์เป็นเพราะอะไร มันอ่อนแอ

ชาวไร่ชาวนาเขา เวลาเขาทำนาของเขา เขาเหนื่อยแอมวของฝนนะ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล อาชีพของเขา เราได้อาหาร สู้เปิบข้าว เราเปิบข้าวมาจากไหน

เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไง ศาสนานี้อบรมบ่มเพาะให้ชาติเข้ากันด้วยความแนบแน่น เข้ากันด้วยความเห็นอกเห็นใจต่อกัน เราแบ่งหน้าที่การงานกันทำไง

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นทางโลก มันก็เป็นทางโลก ทางโลกที่เราเห็น เราเห็น ถ้าศาสนามันเจริญ เราส่งเสริมขึ้นไป มันวัฒนธรรมประเพณี มันก็เป็นความดีงามอันหนึ่ง นั่นเป็นความดีงาม

แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านสอน “อย่าหลงธาตุ”

นั่นมันวัตถุธาตุ หลงธาตุ แต่ปล่อยปละละเลยธาตุรู้ เราหลงไหลไปกับกระแสสังคม กระแสโลกไง

ถ้าเป็นกรรมฐาน คีล ๘ การละเล่น การพ้อนรำต่างๆ มันหลงระเห็จไปทั้งนั้นนะ เรามีสติสัมปชัญญะไหม

คีล ๕ เวลาคีล ๕ ขึ้นมา โกหกมดเท็จสำคัญที่สุด เพราะเวลาโกหกมดเท็จไป มันทำได้ ร้อยแปดพันเก้าทั้งนั้นนะ แล้วมาพลิกมาแปลงว่าเป็นธรรมะอีกต่างหากนะ

คีล ๘ เราไม่นอนด้วยความสุขด้วยความสบายจนหลงลืมตัวเอง แล้วเราไม่มีการละเล่น พ้อนรำใดๆ ทั้งสิ้นเข้ามาทำให้เราเพื่อเจ้อเพื่อฝัน

แล้วถ้าเราจะคำโพธิ์ของเรา มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เห็นแล้วมันขึ้นตาขึ้นใจไหม ทำบุญกุศลมันระดับของท่านไหม

คีล คีลคือความปกติของใจไหม ถ้าจิตปกติแล้ว มันเห็นสิ่งใดแล้วมันเข้าใจได้ไหม

สิ่งที่ดีที่สุด เห็นไหม ทำทานร้อยพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ ร้อยพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่ง

นี่มันเท่ากับทำทานร้อยพันหนนะ

ที่ทำบุญทำทานกัน หลงระเห็จกันอยู่นั้นท่าน เวลาคีลขึ้นมา ความปกติของใจขึ้นมา เราไปเห็นแล้วเราชื่นใจ

เราเห็นเด็กเล็กเด็กน้อย เราไปวัดไปวา โอ้โฮ! ผู้เฒ่าผู้แก่อ้อมอกอ้อมใจไหม เพราะอะไร เพราะมีความสืบทอด

พระพุทธศาสนาไหม ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้วนะ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประดิพัทธ์ไป โลกนี้ไม่ว่างจากสงฆ์เลย

ถ้าว่างจากสงฆ์ เห็นไหม ในเกรวาทเรา ภิกษุณีมันขาดตอนไปแล้ว เขาไม่ให้บวช แต่นั่น เขาบอกว่าเขาทำกันเอง นั่นก็เป็นกระแสสังคม กระแสของโลกของเขา แต่ถ้ามันเป็นจริง มันสืบทอดกันมาๆ ไง ถ้าสืบทอดกันมา เห็นไหม

เราเห็นเด็กเล็กเด็กน้อยขึ้นมา ให้มันซึมซับเข้ามาในหัวใจของเขา แล้วเวลาซึมซับเข้ามาในหัวใจของเขานะ เวลาเขาตกทุกข์ได้ยากขึ้นมา ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริงทั้งนั้นนะ เวลามันเปิดทุกข์ขึ้นมาอะ อ้อ! พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว แล้วถ้ามันเข้าใจได้นะ มันจะเห็นนะ ตรีกในธรรม ระลึกถึงธรรมะคือตรีกในธรรม

ตรีกในธรรมขึ้นมา เห็นไหม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านเทิดทูนบูชาไว้

แต่มันเป็นการทรงจำ นกแก้วนกขุนทองไง ถ้านกแก้วนกขุนทองก็ยังสืบทอดกันมาจนป่านี้นะ แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าใจมันเป็นธรรม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นสร้างธรรม ทายาทขึ้นมาแต่ละองค์ๆ ขึ้นมา เป็นบุคลากรในพระพุทธศาสนา ถึงเป็นกองทัพธรรมไป

ถ้ากองทัพธรรมขึ้นมา ธรรมฟื้นฟูพระพุทธศาสนา จากคนที่ถือผีถือสาธู เชื่อการกราบไหว้ เชื่อการบูชา สายมูๆ นั้นแหละ นั่นก็เรื่องของเขานะ นั่นมันเอาไว้ชักธงเข้ามาให้ศรัทธาในพระพุทธศาสนา

แต่ถ้าเวลาพระพุทธศาสนาแล้ว เราไม่เห็นคุณค่าหัวใจของเราเลยหรือ เราไม่เห็นคุณค่าในใจเราหรือ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วมันเกิดมาอย่างไร

งง

ปฏิเสธด้วยนะ ภพชาติไม่มี มีชาตินี้ชาติเดียว

ถ้าภพชาติมันไม่มีนะ ประชาธิปไตยไง ลูกเกิดมา ๓ คนต้องเหมือนกันหมด ในครอบครัวเราต้องไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน พ่อแม่ไม่รักลูกหรือ รักทุกคนนะ แล้วลูกมันบอกพ่อแม่ มันรักไหม

ไฉนว่ารัก ไฉนว่าครั้งๆ ไฉน ๕๐-๕๐

พ่อแม่ พ่อแม่ไม่รักเรา พ่อแม่ไม่รักเรา มันมีที่ไหน

นี่ไง ถ้ามันกุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา ถ้าไม่เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา จริตนิสัยสำคัญมาก วาสนาของคนนะ

เวลาประเพณีวัฒนธรรม เราคนภาคกลางไปทางภาคอีสาน บริเวณนี้ผู้หญิงห้ามเข้า ยิ่ง
อาสน์สงฆ์ ผู้หญิงห้ามเข้า เราประชาธิปไตย ผู้หญิงห้ามเข้า ผู้หญิงห้ามขึ้นอาสน์สงฆ์นี้ นั่นนะ
ประเพณีของเขา

ถ้าเราไปแล้ว มันไม่เป็นประชาธิปไตย มันไม่เสมอภาค มันไม่อะไร

นี่คิดไป เวลาเรียกร้อง มันเรียกร้องทั้งนั้นนะ แต่จิตนิสัยสำคัญมาก ถ้ามีอำนาจวาสนา
นะ เขาเคารพบูชาของเขา

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปสร้างที่เมืองจันทร์ฯ ไร่ช้าง ไร่ช้างมันเป็นสุนัข เป็นสุนัข
นะ เวลาทางจกรมของหลวงตาพระมหาบัว มันเดินอ้อม มันไม่เดินตัดเลย ไม่ข้ามเลย

ทางที่เดินจกรม ไร่ช้าง ไร่ช้างมันไม่ข้ามทางจกรมนะ มันเดินอ้อม จนเป็นที่สังเกต
ของพระ

เวลาอาจารย์สิงห์ทองท่านไปด้วยไปด้วยใจ เห็นสุนัขมัน ไ้โฮ! จิตนิสัย มันเป็นสัตว์นะ

ไ้ของเรานะ อ้าว! ก็ทางเดิน มันจะเป็นอะไร ประชาธิปไตย

มันก็ทางเดินทั้งนั้นนะ หัวใจสูงต่ำ

นี่ไง ทางภาคเหนือเขา เขาค้าโพธิ์ด้วยวัตถุ ด้วยความเห็น เป็นประเพณี เป็นวัฒนธรรม
เราชื่นชมนะ แต่เราจะว่ามันเป็นเรื่องโลกใจ เรื่องโลก เรื่องจับต้องได้ที่เราเห็นได้โดยโลก

แต่ถ้าหัวใจละ

สุนัขนะ มันยังไม่เดินข้ามเลย มันเคารพของมันนะ

แล้วอาจารย์สิงห์ทองบอก สุนัขตัวนี้ ไ้โฮ! นิสัยมันดีมากเลย

แม้ซีแก้วนาคตั้งสัจญ์ของท่านนะ นิสัยมันดีมากเลย น่าเสียดาย แต่มันจะตายแล้ว
ละ แต่ไม่ต้องตกใจ ถ้ามันตายจากนี้มันจะไปเกิดเป็นมนุษย์ ในมหานคร ในกรุงเทพฯ เป็นลูก
เศรษฐี

นี้รูขนาดนั้น

ภพชาติไม่มี คนเรามาจากไหน

เพราะอะไร เพราะหัวใจเอ็งอ่อนแอ เพราะเอ็งไม่เข้าใจใจของตน เวลาเข้าใจใจของตนนะ เราจะเคารพบูชาพ่อแม่เลย

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา เวลาร่างกาย ร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา พ่อแม่เป็นหรือเปล่า พ่อก็เป็น แม่ก็เป็น เราก็เป็น พันธุกรรมไง ร่างกายนี้ตรวจได้หมดนะ แต่เวรกรรมล่ะ แม่ชี้แก้วมาตรวจให้ไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ เราทำหัวใจเราเข้มแข็งขึ้นมา แล้วอย่าเชื่อ อย่าเชื่อ กาลามสูตร อย่าเชื่ออาจารย์ อย่าเชื่อครอบครัว

ไอ้โฮ! อดีตชาตินะ เราเคยเป็นนู่น เป็นนี่กันมานะ

เป็นแล้วเรื่องอะไรล่ะ มันเป็นอดีต มันเกี่ยวอะไรด้วยล่ะ แต่ถ้าเป็นขอตาน ไม่เคยเป็นทั้งนั้นนะ ถ้าขอตานไม่เคย

ไอ้ภพชาติมันเป็นข้อเท็จจริงอันหนึ่ง แต่กาลามสูตรฯ ห้ามเชื่อ

ที่ไหนมีศรัทธา ที่นั่นมีเหยื่อ

อย่าให้ใครเอาศรัทธา เอาความเชื่อ เอาเหยื่อนี้มาตกเบ็ดกับเรา ถ้าอดีตชาติก็อดีตชาติ ในปัจจุบันนี้ถ้าเราเคารพบูชา มันก็หัวใจของตน ถ้ามันขัดมันแย้งกัน มีเวรมีกรรมต่อกัน พ่อแม่รังแกฉัน พ่อแม่รังแกฉัน มีปัญหากันไป แล้วพอมีปัญหากันไป นั่นคืออะไร

ต้นทุน ต้องจ่าย นั่นคือหนี้ หนี้ที่จะต้องจ่าย

จ่ายด้วยอะไร

จ่ายด้วยการขัดอกขัดใจ ขัดด้วยความทุกข์ความยาก ขัดใจไปหมดเลย

ก็เอ็งทำมา เอ็งทำมาทั้งนั้นนะ สิ่งใดที่เอ็งทำมาๆ เวลามันให้ผลแล้วทำไมเอ็งรับไม่ได้

สิ่งใดทำแล้วเสียใจ สิ่งนั้นไม่ดีเลย สิ่งใดทำนะ เป็นบุญกุศล นี่เสียสละทาน เราให้ ถ้าเขาพอใจ เขาศรัทธาก็น่าดี ถ้าเขาขัดเขาแย้งนะ โอ้โฮ! ให้แค่นี้ เวลาให้คนอื่นดีกว่านี้อีก เวลาให้ฉันเป็นอย่างนี้

เวลาบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปัสัแข็ง แล้วแต่กรรมของสัตว์ มันอยู่ที่วาสนาของคน ลมพัดไปไม่ไหว ทุกสิ่งเกิดขึ้นต้องผ่านไป แล้วใครไปหยิบจับสิ่งใดให้มันเจ็บช้ำน้ำใจ

แต่ถ้าเป็นบุญกุศลนะ แม้แต่เราเคยดื่มน้ำ เข้าพักร่มเงาของบ้านใด เขามีบุญคุณกับเรา มีกตัญญูกตเวที แต่กตัญญูกตเวทีด้วยความซื่อเท็จจริง ด้วยความดี ไม่ใช่กตัญญูกตเวทีด้วยความเป็นโทษไป กตัญญูกตเวทีตอบแทนเขาไปหมดทุกอย่าง ไม่ใช่

เวลาทำบุญทิ้งเหวๆ เด็กมันมาถาม เวลาถามขึ้นมา ถ้าทำบุญทิ้งเหวๆ เวลาเด็กที่เขามาทำให้พิการแล้วไปขอทาน เราไปส่งเสริมเขาหรือ

โอ้โฮ! เอ็งโง่ได้ขนาดนั้นนะ เอ็งจะทำทานโดยสติโดยปัญญาของเอ็ง แล้วสิ่งที่ว่าถ้าเขาไปทำให้เด็กพิการ เอ็งต้องแจ่งจับ นั้นนะค้ำมนุษย์ นั้นนะโทษหนักด้วย แต่เอ็งมีหลักฐานหรือเปล่าละ เอ็งมีข้อเท็จจริงจริงหรือเปล่าละ เอ็งกล้าเป็นพยานไหม นี่ข้อเท็จจริงไป พูดแต่ปาก นิ้วหนึ่งชี้ว่าแต่คนอื่น อีก ๔ นิ้วชี้เข้ามาที่ตัว ตัวทำอะไร

ถ้าตัวทำความจริง ทำความจริงนี้ไป คำโพธิ์ คำโพธิ์ให้โพธิ์นี้แข็งแรง แล้วมันไม่น้อยใจใครเลย ใครจะช่วยให้เราเป็นสัมมาสมาธิไม่ได้ ใครจะเอาปัญญาใส่หัวใจเราไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราแค่ชี้ทางเท่านั้น ชี้ทางที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศธรรม อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

แล้วตนนั้นโง่เง่าเต่าตุ่น อ่อนแอ ล้มเหลว แล้วไม่ได้ผลอะไรขึ้นมา แล้วใครจะช่วยเอ็ง เอ็งก็ต้องทำหัวใจเอ็งเข้มแข็งขึ้นมาสิ ถ้าหัวใจเอ็งเข้มแข็งขึ้นมาก็พุทธโธชัดๆ นี่ไง พุทธโธ

โอ้ย! พุทธโธมันไม่มีคุณค่าเลยนะ

คำบริกรรมนั้น เห็นไหม รตนน้ำพรวนดินต้นไม้ ต้นไม้จะแข็งแรง รตนน้ำพรวนดินหัวใจของ
ตน ฟั่นฟูหัวใจของตนขึ้นมา

แต่มันทำไม่ได้

๑. ทำไม่ได้

๒. ตีโพยตีพาย ไล่แค่พุทโธมันจะมีปัญญาอะไร

พุทโธ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พุทฺธะ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์
แรกเลย อานาปานสติขึ้นมา จิตสงบเข้ามา นั่นนะพุทฺธะ พุทฺธะศึกษาค้นคว้าจนอาสาวิชฌญาณ
ทำลายอวิชชา

พุทฺธะ รตนน้ำพรวนดินให้จิตใจของแข็งเข้มแข็งขึ้นมา จิตใจเข้มแข็งขึ้นมาแล้วทำให้มัน
เป็นอิสระ อยู่ได้อยู่ได้พญามาร

พญามาร เห็นไหม บรรลูละครๆ กระดิกก็บรรลูละคร เพราะมันเรียบง่าย เราเป็นคนมี
บุญ

ครูบาอาจารย์เราท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมาตามความเป็นจริงนะ ถ้าเขาทำได้จริงนะ
มันก็มีหัตถ์จรรยไว้ในใจของเขา เพราะบุคคล ๔ คู่ หัวใจนี้จากปุณฺณคนหนา จากคนที่ไม่มน้ำยา
จากคนที่รู้จักตัวเองไม่ได้ ทำความสงบของใจเข้ามา ปุณฺณ กัลยาณชน ยกขึ้นสู่ไสยาปัตติมรรค
ถ้าเป็นผล มันจะเป็นไสยาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล
อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๔ คู่

แข็งเป็นอะไร กระดิกตื่นเป็นพระอรหันต์ ไร้สาระ

ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง เพราะอะไร เพราะเรามีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไง เรามีครูบา
อาจารย์ไง ครูบาอาจารย์ที่แก้จิต แก้จิต แก่ยากนะ ท่านแก้ไข แก้อย่างไร

แก้ไขจากโลกียะ เรื่องโลกๆ ให้มันเป็นธรรม

แล้วถ้าเป็นธรรมมันเป็นอย่างไร ถ้าเป็นธรรมนะ

ถ้าเป็นธรรมมันก็เป็นในหัวใจนั้นไง

แล้วใจเป็นนามธรรม ปัญญาก็เป็นนามธรรม แล้วเราก็จินตนาการของเราไป เพื่อเจอ เพื่อฝัน เพื่อพัก โฟธิอ่อนแอ

ถ้าโฟธิมันเข้มแข็งขึ้นมาละ สัมมาสมาธิ มิจฉาสมาธิ

เราเน้นย้ำตรงนี้ เพราะความหลงโลกมันมาก ธรรมะหลงโลก ธรรมะการ์ตูนมันเยอะ พอ มันเยอะขึ้นมา “ว่างๆ ว่างๆ”

เราพูดถึงสัมมาสมาธิละ อจินไตย ๔ พุทธวิสัยคือพระพุทเจ้า อจินไตยที่เราคาดการณ์ไม่ได้เลย

กรรม โลก ฌาน

ไ้เรื่องสมาธิ สมาธินี้่อจินไตยอันหนึ่งเลย แล้วครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงองค์ไหนที่ท่าน บอกว่าจะเป็นสัมมาหรือเป็นมิจฉา

ไ้ว่างๆ ว่างๆ มิจฉาทั้งนั้น แล้วว่างๆ ก็จินตนาการไปนะ ไ้ซ้ล่อยน้ำ สวะอยู่ในทะเล ให้ คลื่นมันพัดไป แล้วพัดขึ้นฝั่ง อู้ฮู! บรรลุธรรม

สวะ

สิ่งมีชีวิตมันต้องพึ่งตัวของมัน มันต้องมีอาหาร สิ่งมีชีวิต เวลาสิ่งที่มีมันจะเกิดขึ้นมา

นี่เหมือนกัน มรรค ๘ มรรค ๘ มันเป็นอย่างไ่ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ นิโรธดับ ทุกข์

“เราไม่ต้องมีก็ได้ พวกเรา พวกเรา”

ก็พวกกิเลสใจ พวกที่ฟื้นฟูหัวใจของตนขึ้นมาไม่ได้ไง

ถ้าพวกที่ฟื้นฟูหัวใจของตนขึ้นมาได้ นี่พระพุทศาสนาไ่

ศีล สมาธิ ปัญญา

ทำไมต้องมีสมาธิก่อนถึงมีปัญญา

เพราะปัญญาอย่างนั้นมันไม่ใช่ปัญญาจินตนาการอย่างเรานี่ ปัญญาอย่างนี้ก็สะดุ้งตื่น
เป็นพระอรหันต์ ปัญญาอะไรของมึง

เวลาเกิดภาวนามยปัญญามันมีธรรมจักรไฉ

ดูหลวงปู่มั่นสิ หลวงตาพระมหาบัว เวลาจักรมันเคลื่อน ความคิดเร็วกว่าแสง คิดจนหยุด
คิดได้ แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนาเกิดภาวนามยปัญญา มันจะเป็นความมหัสจรรย์ในพระพุทธศาสนา
แล้วมันจะเป็นความมหัสจรรย์ในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตาพระมหาบัว มันเป็น
ความมหัสจรรย์ ความมหัสจรรย์นั้นเหนือโลก แต่เวลาเทศน์ว่าการมาเป็นแนวทาง

ไอ้พวกที่อ่อนแอ ท้อแท้ สิ่งนั้นมันไม่เป็นประโยชน์ ยกขึ้นมาไม่ได้

ไอ้พวกที่ตะครุบเงา ที่เอาไปเป็นเล่ห์กล นั่นก็เป็นเรื่องกรรมของสัตว์

ฉะนั้นถึงกาลามสูตร ห้ามเชื่อทั้งนั้น อย่าเชื่อใครทั้งสิ้น ให้เชื่อผลของการปฏิบัติ มันสุข
หรือมันทุกข์ มันล้มเหลวหรือมันทรงตัวขึ้นมาได้

เขาค้าไฟร์ตันโพธิ์ ให้ค้าได้ เราจะค้าหัวใจ แล้วหัวใจอยู่ที่ไหนที่เราจะค้าวะ

พุทโธๆ จนมันสงบระงับเข้ามา เราจะเห็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ปัญญายังไม่เกิดนะนะ เพราะ
ติดสมาธิ คิดว่าสมาธิเป็นนิพพาน

เวลามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ มันจะเห็นความแตกต่างระหว่างโลกกับธรรมเป็นอย่างไร
แล้วมันจะเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจของชาวพุทธที่ฝึกหัดถูกต้องชอบธรรมในแนวทาง
พระพุทธศาสนา ในแนวทางสติปัฏฐาน ๔ ที่เป็นสัจจะเป็นความจริงในพระพุทธศาสนา เอวัง